

I ara, quant trigaran les pluges de la tardor?

Houston, una de les ciutats petrolieres més industrioses de l'estat nord-americà de Texas, és també la seu d'un dels centres meteorològics que realitza previsions mundials amb períodes de tres mesos d'antelació. Dimarts passat, un dels seus informes anunciava que, pel volts del dia 10 de setembre, l'eix situat entre Castelló i Barcelona rebria precipitacions intenses. Aquest mateix dimarts, el president de la Confederació Hidrogràfica del Segura, Joan Josep Parrilla, recordava en una conferència de premsa les inundacions de l'any 1989, que també afectaren el Principat, i declarava que la conca del Segura està preparada, "per primera vegada en la seua història", per a una situació semblant a la de fa cinc anys. Els anys 80, en efecte, marcaren amb virulència comarques que, com la Ribera, al País Valencià, foren sacsejades per les riuades a la conca del Xúquer. Recordem les del 1987 i, sobretot, les del 1982.

Les obres d'emergència que aquell any imposà l'esbotzament de la presa de Tous costaren 7.780 milions de pessetes. Però des d'aquell octubre atziac, les inversions fetes per tal de prevenir possibles riuades ja sumen més de 90.000 milions, aportats per la Conselleria d'Obres Públiques valenciana, i 81.094 milions més inyectats directament pel Ministeri d'Obres Públiques a la Confederació Hidrogràfica del Xúquer. El 28% d'aquests cabals han posat en marxa els embassaments d'Escalona i de Bellús, més la nova megapresa de Tous, acabada fa poquet. Aquesta presa és la gran

L'estiu ha estat dràsticament sec. Tot fa preveure que, a la tardor, els Països Catalans es convertiran en el gran teatre de les pluges torrencials.

guardiana del riu Xúquer que, silent, potser sotja aquesta tardor amb renovades esperances.

Sota amenaça. "No tenim cap preocupació concreta". La temperatura de la mar a les costes catalanes presenta aquests dies fins a 29,5 graus, cosa que fa més probable el risc que aquest setembre torne a ser època d'aiguats. Tanmateix, Josep Maria Tomillo, responsable en funcions de Protecció Civil a les Balears, assegura que l'operatiu de la Direcció General de Predicció i Vigilància arranca sense cap punt de partida apriorístic. "Les directrius que donam als ajuntaments són més aviat generals, perquè és molt complicat de definir les situacions meteorològiques operatives —explica Josep M. Tomillo a EL TEMPS—; a més, hem de comptar que aquí, el Govern Balear elabora un programa gairebé paral·lel a Previmet". Previmet 94 és, en l'àmbit estatal espanyol, el pla que des de fa vuit anys confeccionen l'Institut Nacional de Meteorologia i la Direcció General de Protecció Civil, amb l'objectiu d'anticipar informació sobre les mesures de protecció

que les administracions, i els ciutadans, hauran de prendre, si es dava el cas d'emergències causades per pluges intenses. Aquest pla se centra en la conca mediterrània i abasta, a més dels Països Catalans, Múrcia, Albacete, Andalusia i les ciutats de Ceuta i Melilla.

De dijous al 30 de novembre del 1994, la campanya de Previmet mantindrà grups de predicció i vigilància a Barcelona, Mallorca i València; observatoris als aeroports d'A-

Previmet 94 anticiparà les mesures de protecció a prendre en cas de pluges intenses. Al nostre país funcionen diversos serveis d'informació hidrogràfica.

lacant, Girona, Eivissa i Menorca i també observatoris a les instal·lacions de Defensa de Manises i Reus. En total, prop de 500 persones que hauran d'encarar-se a un fenomen conegut, però agreujat enguany per la rastellera d'incendis que ha assolat el país aquest estiu: centenars de milers d'hectàrees resten avui despallades, en un terreny que difícilment podrà absorbir les pluges. Un fenomen que, d'una altra banda, acaça tant les petites ciutats com les grans capitals: "D'acord amb totes les previsions —manifestava l'alcaldeessa de València, Rita Barberà, després d'una reunió tinguada dijous, 1 de setembre, a la vesprada, amb els regidors de Bombers, Ferran Coquillat, i del Cicle Integral de l'Aigua, Silvestre Senent—, el perill serà major entre els dies 7 i el 20 d'aquest mes de setembre, no sols a la capital valenciana, sinó també a tota la franja mediterrània. Per aquest motiu, hem iniciat la neteja de les clavegueres i dels col·lectors d'aigua. Tenim consciència d'aquest risc anual i, a més, estem preparats per actuar amb agilitat i eficàcia".

Tothom contra la pluja. Xavier Ramon, tècnic de riscos naturals del Govern Civil de Barcelona, assenyalava, el dimecres dia 31 d'agost, que l'àrea compresa entre el Maresme, el Baix Llobregat i el Garraf, més Salou i la Costa Daurada, al Camp de Tarragona, presenten un alt risc potencial de riuades. És en aquests moments, que la comunicació entre les delegacions del Govern espanyol i els centres territorials de meteorologia resulta imprescindible per a avisar la població del perill. Els governs dels Països Catalans reben informació puntualment, si bé només tenen potestat per a convocar el Centre de Coordinació Operativa en situació de pluja generalitzada, és a dir, quan els aiguats són greus. No obstant això, hi ha encara alguns matisos: si la Generalitat valenciana delega tota la responsabilitat al Govern Civil, la Generalitat de Catalunya hi treballa estretament; a les Illes, el Govern Balear s'ajuda dels Consells Insulars per dissenyar directament amb els ajuntaments la política a seguir en cada moment. "Nosaltres, això sí —explica Isabel Burguet, tècnica de riscos naturals de Protecció Civil al País Valencià—, som els encarregats de cridar l'exèrcit quan calga".

Hi ha, a més, uns elements indispensables en la xarxa comunicativa que aparella Previmet: són les unitats d'informació hidrogràfica de les diverses confederacions que avui dia funcionen al nostre país. Nofre Gavaldó, responsable d'aquesta unitat a la Confederació Hidrogràfica del Xúquer, ha parlat sense embuts per a EL TEMPS. "Aquest centre ha estat el primer a funcionar; però pensem que funciona tot just des de l'any 1989". El sistema, diu Gavaldó, "permet de recollir els nivells d'aigua en diver-

Els anys 80 marcaren amb virulència comarques valencianes com la Ribera, que foren sacsejades per les riuades a la conca del Xúquer en 1982 i 1987. Les administracions confien en el bon funcionament dels plans de prevenció que enguany s'han posat en marxa davant la previsió d'una tardor especialment plujosa.

gura iniciava el procés del seu sistema d'informació automàtic. "I ara hi ha el del Pirineu Oriental —comenta un veterà de l'equip—, que estan com nosaltres estàvem fa cinc anys: habilitant la infraestructura necessària, però sense gaire informació acumulada, que és el que veritablement dóna valor al treball fet des d'ací". Durant aquest mes, fins a una quinzena de persones estaran ocupades les vint-i-quatre hores del dia seguint el rumb de les tempestes i el camí dels aiguats sobre el cel valencià. No debades són més de 700.000 els ciutadans del País Valencià que poden veure's afectats per les inundacions, unes inundacions que, aquesta darrera dècada, han causat mig bilió de pessetes de pèrdues. Doncs bé, el servei valencià de Previmet 94 és el que té la plantilla més alta dels Països Catalans, amb 47 persones; una situació que manté des de l'any 1987.

La rebel·lió dels elements es desenrotlla a altures de 6.000 a 10.000 metres. Un corrent d'aire càlid i humit puja fins a trobar-se amb temperatures que el condensen i converteixen en pluja. I plou. Durant sis o vuit hores. A vegades, els accidents orogràfics hi aporten el seu ajut, i les muntanyes, indiferents, aboquen l'aiguada sobre els veïns. Llavors, els ajuntaments fan passar pels carrers un cotxe amb megafonia: "Aparelleu finestres i portes amb fustes..."

Així sol passar a molts pobles com Catarroja (l'Horta) cada tardor. És la rutina de conviure amb la desgràcia.

Victorià Jiménez